

Gulag naší doby. Černá díra mezinárodní legislativy. „Nečum na mě a chlasej,“ řve dozorce. Dvacet let Guantánama, skutečného a děsivého gulagu současnosti

- CZ24 News | 27. ledna 2022

USA: Gulag naší doby. Černá díra mezinárodní legislativy. Místo, kde nemáte právo mít jakékoliv právo. Takové přezdívky získala za dvacet let provozu věznice Guantánamo. Propuštění vězni, kteří o svých zážitcích sepsali knihy, poslali americkému prezidentovi Joeu Bidenovi otevřený dopis s požadavkem zavření této „ostudy amerického právního řádu“. Přestože tam jsou dnes už jen zhruba čtyři desítky vězňů a odsouzených je naprosté minimum, vězení stále existuje.

„Guantánamo je hlubokou příčinou nedůvěry v to, co Amerika říká a za čím stojí. Vězni ze čtyřiceti devíti různých zemí jednou obývali guantánamské cely. Tito vězni hledí na Ameriku jako na národ zákonů a svobod a vidí z toho jen málo. Za dvě desetiletí svět pozoroval Guantánamo a zaznamenal ho jako projekt, týkající se republikánů i demokratů. To je skutečnost, se kterou se musíte potýkat a změnit ji,“ sepsalo sedm bývalých vězňů, kteří o svých zážitcích v Guantánamu sepsali knihy. Napsali to loni v otevřeném dopise americkému prezidentovi Joeu Bidenovi.

Z otevřeného dopisu

Dopis zveřejnil časopis o literatuře, kultuře, ekonomii, vědě a publicistice The New York Review of Books, který vychází dvakrát měsíčně. Zakončili ho větou: „Věříme, že můžete zavřít Guantánamo před jeho blížícím se dvacátým výročím.“ Na Bidena se obrátili bez jakéhokoliv obviňování s tím, že vítají jeho požadavky změn ohledně nespravedlivých a problematických rozhodnutí jeho předchůdců. Například zrušil Trumpův zákaz vstupu na území USA pro občany několika převážně muslimských zemí, jenž se týkal například Nigérie, Somálska nebo Sýrie.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

„Vzhledem k násilí, které se stalo v Guantánamu, jsme si jisti, že po více než devatenácti letech souhlasíte s tím, že věznění lidí na neurčito bez soudu a zároveň jejich podrobení mučení, krutosti, ponižujícímu zacházení bez smysluplného přístupu k rodinám nebo řádné úpravy právního systému je vrcholem nespravedlnosti. To je důvod, proč vězení v Guantánamu musí skončit,“ napsali dále.

Podle otevřeného dopisu na Guantánamu zbývá jen čtyřicet vězňů a autorům bylo řečeno, že náklady na každého vězně činí 13 milionů dolarů ročně. „To znamená, že Spojené státy utratí 520 milionů ročně za uvěznění mužů, kteří nikdy nebudou obviněni ani odsouzeni americkým soudem. Kromě morálky, práva a vztahů s veřejností se týkající katastrofy, jako je Guantánamo, by mohly být některé ty peníze využity na programy přesídlení vězňů a pomoc při obnově jejich životů,“ píše se tam dále.

Sedm spisovatelů

Pod dopis se podepsali Mansoor Adayfi z Jemenu, Moazzam Begg z Velké Británie, Lakhdar Boumediane z Francie, Sami Al Hajj z Kataru, ale i Maročan Ahmed Errachidi, Belgičan Moussa Zemmouri a Mauritánec Mohammed Ould Slahi. Například Begg, který vydal autobiografii ironicky nazvanou *Nepřátelský bojovník*, řekl na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě Aktuálně.cz v roce 2013 toto: „Guantánamo se tu neobjevilo jen tak samo od sebe. Je to důsledek 11. září, invaze do Afghánistánu. Vezměte v úvahu, že už propustili na 650 vězňů. Kdyby byli všichni tak nebezpeční, jak to Amerika prezentuje, tak proč by to dělali. To je ten největší argument pro to, že se Američané ošklivě sekli.“

Stal se z něj aktivista a založil organizaci Cage čili Klec, která hájí práva guantánamských vězňů a spolupracuje s Amnesty International, za což ji kritizoval Salman Rushdie. „Tálibánci jsou Afghánci. Mají na tuto zemi větší právo než Američané nebo Česká republika... Takže Američané a jejich spojenci by měli opravit, co zničili, finančně kompenzovat Afghánce a vypadnout. Afghánci mají starou kulturu. Civilizace tu byla dřív než v Evropě. Takže si myslím, že dokážou lehce sami spravovat svou zemi,“ řekl také.

„Když jsem před dvěma měsíci opustil Guantánamo, byl jsem na tom špatně. Ale nyní, když vidím lidi bojovat a neztrácet ze zřetele hlavní cíl, tedy mír a svobodu pro každého, se cítím lépe,“ sdělil roku 2008 v rozhovoru, který jako první publikovala na svých internetových stránkách právě organizace Cage, novinář al-Jazeera a autor knihy Vězeň 345 Sami Al Hajj a mimo jiné dodal: „Budu pokračovat v práci novináře... Strávil jsem šest let a šest měsíců ve vězení, daleko od rodiny, ale ostatní na tom byli mnohem hůře... Nemohu zapomenout na bratry v Guantánamu, kteří byli rozdraceni, kteří se zbláznili. Zejména přemýšlím o jemenském lékaři, který nyní žije nahý ve své cele, protože ztratil rozum.“

Deník Mauritance

„Film mistrovsky popisuje autentický životní příběh Mohammeda Oulda Slahiho, který byl zajat americkou vládou a bez obvinění a soudu byl po dobu čtrnácti let protiprávně vězněn v zadržovacím táboře v Guantánamo Bay,“ píše se v anotaci k loňskému filmu Mauritánc: Deník z Guantánama, který byl natočen podle mezinárodního bestselleru Deník z Guantánama, jenž vyšel česky roku 2015 v nakladatelství Jota. Deníkem se stal Slahi prvním guantánamským vězněm, jehož memoáry byly publikovány, zatímco byl zavřený.

První klapka a jedeme. „Národ prostě chce tyhle lidi vidět na hranici,“ zazní na začátku filmu. „Americká vláda drží v Guantánamu přes sedm set vězňů a my nevíme, kdo jsou ani z čeho jsou obviněni. Odkdy v téhle zemi zavíráme lidi bez procesu.“ Ptá se právnička Nancy Hollanderová, kterou úchvatně hraje do půvabu stárnoucí Jodie Foster. Právě ona se stane obhájkyňou „Mauritance“ a létá za ním na Kubu. Odvíjí se hra kočky s myší, příběh postupného rozmotávání pavučiny lží utkané státní mocí.

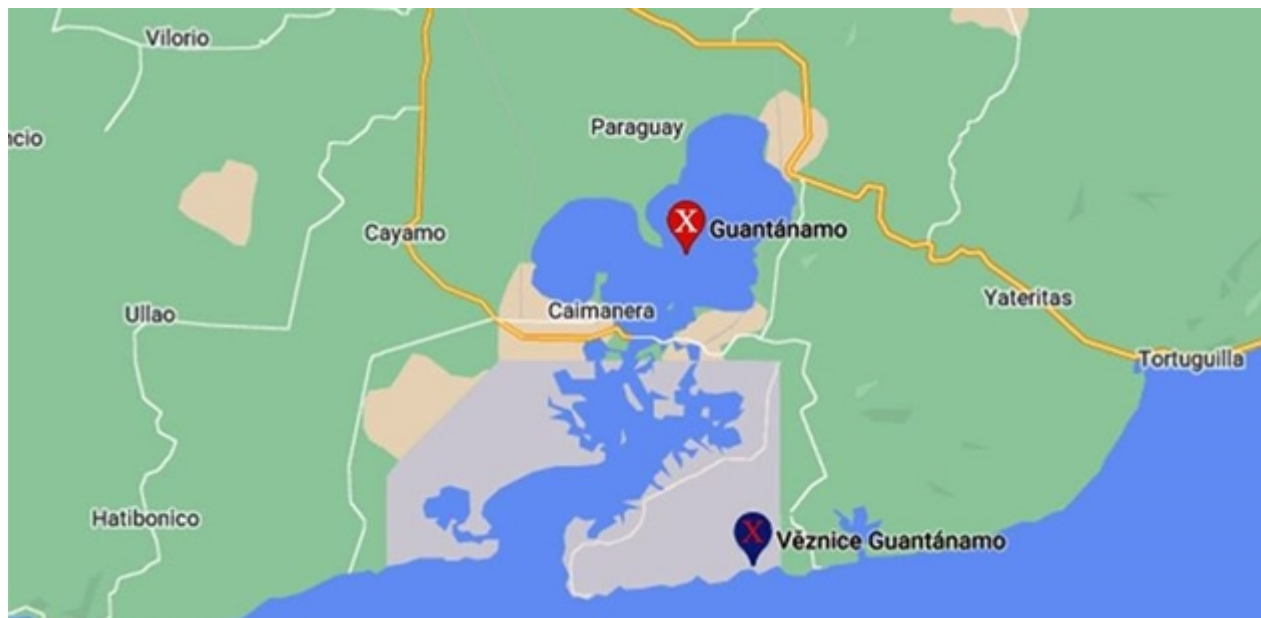

„Nečum na mě a chlasej,“ řve na vězně sadistický dozorce v uniformě s americkou vlaječkou při waterboarding, což je těžce přeložitelné pojmenování pro pocitové topení vodou. Nekonečné drsné výslechy střídají bití, dlouhé pobývání v cele s želízky na ruku a nohu při stroboskopickém světle a na plné pecky puštěné nu metalové muzice či výhrůžka internování matky do stejného „blázince“. Vynucená přiznání, aby od toho měl člověk už pokoj. Nakonec ale přijde dopis s osvobozujícím rozsudkem. „Půjdu domů, svoboda,“ křičí Mauritánec. Skoro poslední klapka, střih a popis: „Ačkoliv svou žádost vyhrál, Obamova administrativa se odvolala a Mohammed zůstal ve vazbě dalších sedm let. Svou matku už nikdy neviděl...“

Mohammed Ould Slahi byl propuštěn v roce 2016 poté, co ve vězení strávil čtrnáct let a dva měsíce. Nikdy ale nebyl obviněn z žádného zločinu. Doma v Mauritánii ho přivítali bouřlivě. Nicméně vlastně zůstal v domácím vězení. Kvůli problémům s vízy nemůže cestovat. Na svém profilu na Facebooku má fotku, na níž sedí v písku Sahary se svým synem.

Základna a vězení Guantánamo

Oblast zátoky Guantánamo na Kubě spravují od roku 1903 Američané. Jde o nejstarší základnu amerického námořnictva. Podle smlouvy z roku 1934 byla základna USA pronajata za roční poplatek 4 085 dolarů s tím, že nájem může být ukončen se souhlasem obou zemí. Od roku 1959, kdy Fidel Castro vstoupil do Havany, čímž skončila kubánská revoluce, kubánská vláda proti americké přítomnosti neustále protestuje. Ostatně zmíněný komandante občas ukazoval zahraničním filmovým štábům zásuvku plnou neinkasovaných šeků z Washingtonu D. C. Základnu lze prý v dálce spatřit za patřičný poplatek při turistické túře organizované Kubánci z vysokého kopce Mirador de Malones. Výlet se jmenuje příznačně: „Špehujte nepřitele“.

V lednu 2002 začalo na základně vznikat vězení skládající se ze dvou internačních táborů, Campu X-Ray a Campu Delta, z nichž je v současnosti v provozu pouze jeden. Byli a jsou tam vězněni údajní militantní bojovníci z mnoha zemí světa. George W. Bush rozhodl, že se na vězně nevztahuje Ženevská konvence, a za jeho administrativy byla zavedena směrnice povolující mučení. V roce 2008 však Nejvyšší soud USA rozhodl, že i tito vězni mají právo na soud. Barack Obama nejdřív nařídil vězení zavřít, což ztížil americký Senát a poté znemožnil i sám Obama. Proti vězení protestuje nespočet lidskoprávních organizací. Výsledek je stejný, jako by pánu Bohu do oken zpívali milostnou píseň „Guantanamo, guajira Guantanamo“.

Od roku 2002 bylo na Guantánamu vězněno zhruba 780 mužů a dodnes jich je tam 39. Zemřelo jich osm, přičemž šest spáchalo sebevraždu. Těch, kteří byli usvědčeni ze zločinu, by se dalo spočítat na prstech jedné ruky. Tahle letmá statistika stačí, aby bylo jasné, že USA mají v Guantánamu vlastní brutální relikv totalitního režimu, vlastní koncentrák, vlastní gulag. Ústřední zpravodajská služba (CIA), ministerstvo obrany ani jiná americká vládní agentura se nepřihlásily k zodpovědnosti a neomluvily se za týrání, k němuž v Guantánamu docházelo a dochází.

[ZDROJ](#)